

Kodeks ponašanja u NLB Grupi

5. izdanje, juni 2023. godine

Za sve što dolazi.

NLB Banka

Sadržaj

I. Uvod i cilj	4
II. Djelokrug primjene Kodeksa i lica obavezana Kodeksom	5
III. Osnovna načela i pravila željenog ponašanja	6
1 ETIČNO – ODGOVORNO PONAŠANJE	7
2 POŠTUJEMO SVOJE SARADNIKE I ODRŽAVAMO PRIJATNO RADNO OKRUŽENJE	8
3 POŠTUJEMO NAŠE KLIJENTE	9
4 IZBJEGAVAMO SUKOB INTERESA	11
5 SPREČAVAMO NEPRIHVATLJIVE PRAKSE	13
6 POSLUJEMO U SKLADU SA ZAKONOM I PRIDRŽAVAMO SE PRAVILA	14
7 OPREZNO I ETIČNO RASPOLAGANJE IMOVINOM	16
8 DRUŠTVENO SMO ODGOVORNI	17
IV. Vrijednosti u NLB Grupi	19
V. Donosimo prave odluke	20
VI. Kodeks i lokalna i međunarodna zakonska regulativa	22
VII. Prelazne i završne odredbe	22
VIII. Referentni dokumenti	23
- Zakon o bankama F BiH	23
- Odluka o sistemu internog upravljanja u Banci	23
IX. Izjava staratelja internog akta o usklađenosti i potvrđivanju	23
1. PRIPREMA I PREGLED	23

Izmjene (verzije) dokumenta

Ver.	Broj i datum odluke	Datum primjene	Opis	Donosi	Pristup dokumentu	Poslovno područje
1.	01-28-11.2/17 12.07.2017.	Datum donošenja	Usvajanjem ovog Kodeksa ponašanja u NLB Grupi prestaje da važi Kodeks etičkog ponašanja radnika Banke broj 01-37-9.2/16 od 20.09.2016. godine i Kodeks korporativne usklađenosti Banke (PT) broj 01-45-14.4/16 od 14.11.2016. godine	Uprava Banke	Svi organizacioni dijelovi	Banka
2.	01-50-11.5/20 29.12.2020.	Datum donošenja	2. Izdanje Redovan pregled akta, brisanje relevantnih akata koji više ne važe, bez ostalih izmjena.	Uprava Banke	Svi organizacioni dijelovi	Banka
3.	I-500-2V-8.15/21 17.12.2021.	31.12.2021.	3. Izdanje Usklađivanje sa Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH o sistemu internog upravljanja u banci, ranija nadležnost za donošenje Kodeksa sa Uprave prenesena na Nadzorni odbor	Nadzorni odbor	Svi organizacioni dijelovi	Banka
4.	I-500-7-6. 5/22 27.10.2022.	27.10.2022.	4. Izdanje, redovni pregled, bez izmjena.	Nadzorni odbor	Svi organizacioni dijelovi	Banka
5.	I-500-3-6.1/23 28.07.2023.	28.07.2023.	5. Izdanje Usklađivanje sa verzijom 2 Kodeksa Grupe; izmjene u skladu sa Pravilnikom o organizaciji NLB Banke d.d. Sarajevo od 27.10.2022. godine	Nadzorni odbor	Svi organizacioni dijelovi	Banka

I. Uvod i cilj

Misija NLB Grupe

Zaposlenici NLB Grupe zalažu se za kulturu odgovornosti, odgovornost prema klijentima, ostvarivanje planiranih poslovnih rezultata i brigu o životnoj sredini i zdravom načinu života. Djelujemo u skladu sa zakonskim propisima i pravilima struke, po etičkim principima i dobrim poslovnim praksama kao i vrijednostima NLB Grupe.

Povjerenje koje uživamo među klijentima, saradnicima, vlasnicima i u društvu u kojem djelujemo, nameće nam veliku odgovornost. To povjerenje opravdavamo radeći sa akterima na pozitivnim promjenama, obostranoj koristi i rastu.

Ugrađujući naše vrijednosti u sve što radimo, mi doprinosimo pozitivnom razvoju našeg okruženja.

Značenje Kodeksa

Kodeks ponašanja NLB Grupe predstavlja skup osnovnih principa, vrijednosti i pravila koja svaki zaposleni u NLB Grupi mora razumjeti i kojih se mora pridržavati. To je jedini način za nas u NLB Grupi da djelujemo u skladu sa etičkim standardima.

Kodeks postavlja osnovna načela ponašanja na kojima se bazira poslovanje i djelovanje NLB Grupe. Na ovaj način, Kodeks nam daje smjernice za svakodnevno ponašanje i pomaže da razumijemo šta se u NLB Grupi očekuje od svakog zaposlenog i ostalih aktera. Na taj način se određuje šta je ključno za ispunjenje dugoročne strategije NLB Grupe i njenog odgovornog ponašanja kojim moramo sačuvati povjerenje naših klijenata, zaposlenih, dioničara i šireg društvenog okruženja u kome NLB Grupa posluje.

Kodeks jasno definiše očekivanja od svakog zaposlenog u NLB Grupi i propisuje standarde koji se trebaju primjenjivati u odnosu prema drugim akterima, kao i uputstva i smjernice za svakodnevni rad i poslovanje NLB Grupe.

NLB Grupa je prisutna u širokom spektru različitih nacionalnih i kulturnih sredina u kojima rade zaposleni u pojedinim članicama NLB Grupe. U duhu kulturnih razlika u zemljama u kojima NLB Grupa posluje, težimo saradnji i razmjeni različitih mišljenja i iskustava. Ovim Kodeksom izražavamo vrijednosti i načela željenog ponašanja u duhu kulturnih i drugih razlika u zemljama u kojima NLB Grupa posluje.

Kodeks ponašanja NLB Grupe:

- predstavlja vrijednosti i osnovna načela ponašanja,
- postavlja pravila koja članovi organa i svaki zaposleni u NLB Grupi mora da razumije i poštuje,
- definiše očekivanja od svakog zaposlenog u NLB Grupi i odražava standarde koje očekujemo u našem odnosu prema ostalim akterima.

Kodeks je strukturiran na način da bude praktičan kako bi nam pomogao u svakodnevnom radu.

Posebno poglavlje posvećeno je liderima i rukovodstvu na svim nivoima organizacije, sa posebnom odgovornošću u prenošenju Kodeksa u praktičnu upotrebu unutar NLB Grupe.

II. Djelokrug primjene Kodeksa i lica obavezana Kodeksom

Zaposleni

Poslovanje, koje je usklađeno sa ovim Kodeksom, je garancija za jačanje povjerenja u NLB Grupu i ključ njenog ugleda i dugoročnog uspješnog poslovanja. Svi zaposleni u NLB Grupi moraju razumjeti i poštovati vrijednosti, principe i pravila sadržana u ovom Kodeksu ponašanja, uzimajući ih u obzir prilikom praćenja trenutnih vrijednosti Banke.

Kao zaposleni NLB Grupe odgovorni smo za ugled svake članice NLB Grupe i svi se moramo upoznati sa ovim Kodeksom i uskladiti se sa istim u svakodnevnoj upotrebi. Kodeks je strukturiran tako da predstavlja praktičnu pomoć u svakodnevnom radu.

Ponašanje u skladu sa pravilima Kodeksa ponašanja NLB Grupe može doprinijeti još uspješnijem razvoju cijele NLB Grupe i svih nas, zaposlenih. Svako od nas obavezan je da se pridržava ovog Kodeksa i treba da podstakne svoje kolege i poslovne partnere da učine isto.

Zaposleni u NLB Banci d.d., Sarajevo (Banka) potpisuju Izjavu da su upoznati sa usvojenim standardima korporativne kulture, vrijednostima i kulturom rizika Banke, sklonošću ka preuzimanju rizika i sposobnošću podnošenja rizika, te etičkim kodeksom i pravilima za sprječavanje sukoba interesa u Banci, koji su sadržani u aktima Banke.

Rukovođenje

Kodeks u cjelosti primjenjuju zaposleni i članovi organa upravljanja članica NLB Grupe. U tom smislu se tumači i pojam zaposlenika u okviru NLB Grupe.

Rukovodioci na različitim nivoima u NLB Grupi, uključujući i članove organa upravljanja (članovi uprave, nadzornog odbora, izvršni direktori, članovi odbora) imaju posebnu odgovornost:

- da razmatraju Kodeks sa članovima svoga tima i brinu se da ga svi razumiju, te na taj način promovišu etičku kulturu u NLB Grupi,
- da osiguraju da se osnovna načela i pravila ponašanja primjenjuju i poštuju;
- da osiguraju da se vrijednosti Banke ostvaruju u svjetlu postavljenih principa i pravila ponašanja;
- da podstiču otvoren, pošten i iskren odnos među zaposlenima, bez straha i osvete;
- da podstiču otvoren dijalog o svim pitanjima obuhvaćenim ovim Kodeksom;
- da svojim ponašanjem i postupanjem daju primjer koji objedinjuje vrijednosti i zadovoljava osnovna načela NLB Grupe;
- da su odgovorni za pravovremeno djelovanje ukoliko primijete etičke probleme u svom okruženju;
- da nikad ne zahtijevaju od zaposlenih ponašanje koje ne bi bilo u skladu sa zakonskim propisima, drugim propisanim pravilima ili ovim Kodeksom.

Odnosi s poslovnim partnerima

NLB Grupa poštuje osnovne principe i pravila ispravnog ponašanja u odnosima sa poslovnim partnerima i drugim akterima. Stoga, NLB Grupa od svojih poslovnih partnera i drugih aktera očekuje da primjenjuju standarde koji su barem jednaki onima iz ovog Kodeksa, uključujući i stav prema zaposlenima. NLB Grupa je posvećena poštovanju interesa svih relevantnih strana koje su uključene u međusobne odnose, na transparentan način i u skladu sa dogovorima i sporazumima.

III. Osnovna načela i pravila željenog ponašanja

Etika je skup moralnih principa. Dakle, predstavlja norme i vrijednosti svakog etičkog pojedinca, definisane poštenjem i dobrim namjerama prema drugim ljudima. Osnovna etička pitanja su: šta je dobro, šta treba da radim, kakva osoba treba da budem i kako da se ponašam.

Zaposlenici u NLB Grupi prodržavaju se osnovnih principa i pravila i svjesni su ponašanja koje je neprihvatljivo. Osnovna načela vode nas prema očekivanim standardima ponašanja.

Detaljnija pravila ponašanja napisana su po pojedinačnim osnovnim načelima ponašanja, zajedno sa praktičnim savjetima koji će svima pomoći da donesu pravu odluku.

Osnovni principi	Pravila ponašanja
Etičko-odgovorno ponašanje	<ul style="list-style-type: none">• Ponašamo se odgovorno u skladu sa ovlaštenjima• Poštujemo pravila Kodeksa
Poštujemo naše saradnike i održavamo prijatno radno okruženje	<ul style="list-style-type: none">• Iskrenost i poštovanje među saradnicima• Nulta tolerancija za diskriminaciju• Prijatno i sigurno radno okruženje• Briga za zaštitu ličnih podataka zaposlenih
Poštujemo naše klijente	<ul style="list-style-type: none">• Poštovanje interesa klijenata• Briga za zaštitu povjerljivosti podataka o klijentima• Profesionalan pristup• Pošten postupak rješavanja prigovora klijenata
Izbjegavamo sukob interesa	<ul style="list-style-type: none">• Isključivanje iz procesa pripreme prijedloga, usvajanja materijala i postupaka odlučivanja sa povezanim licima (npr. rođaci, lični poznanici)• Dobivanje prethodnog odobrenja za obavljanje funkcija ili aktivnosti izvan NLB Grupe
Sprečavamo neprihvatljivu praksu	<ul style="list-style-type: none">• Odbijamo mito i korupciju• Sprečavamo i prijavljujemo štetna ponašanja i štetne radnje
Pridržavamo se zakonske regulative i poslujemo zakonito	<ul style="list-style-type: none">• Poslujemo zakonito• Preveniramo slučajeve pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti• Štitimo povjerljive i strogo povjerljive informacije i podatke• Ne zloupotrebjavamo unutrašnje informacije• Zalažemo se za poštenu konkurenciju
Pošteno i etično raspolaganje imovinom	<ul style="list-style-type: none">• Zaštita i racionalno korišćenje sredstava, imovine i resursa• Zaštita intelektualne svojine
Budimo društveno odgovorni	<ul style="list-style-type: none">• Poštovanje ljudskih prava• Briga za društveno okruženje• Ekološka svijest• Komunikacija NLB Grupe• Saradnja sa nadležnim organima

1 ETIČNO – ODGOVORNO PONAŠANJE

1.1 Ponašajmo se odgovorno u skladu sa ovlaštenjima

Svi u NLB Grupi u svom poslovanju se zalažu za najviše standarde moralnog integriteta, profesionalnog i etičkog ponašanja, koje je korisno ne samo za NLB Grupu, već i za naše klijente vanjske i unutrašnje, kolege, poslovne partnere, dioničare, finansijski sistem i širu zajednicu. Jedina garancija za dugoročno jačanje povjerenja u NLB Grupu i ključ njenog ugleda i dugoročnog uspješnog rada je etično, marljivo i odgovorno poslovanje u skladu sa Kodeksom. Povjerenje je osnov bankarskih aktivnosti.

NLB Grupa je odgovorna prema svojim klijentima, kolegama, zainteresovanim stranama, vlasnicima, poslovnim partnerima i društvenom i prirodnom okruženju. Razumijevanje klijenata i briga o njihovom pozitivnom korisničkom iskustvu naša je temeljna odgovornost. To uključuje razumijevanje njihovih potreba i povezanih rizika za njih i za NLB Grupu. Pažljivo i odgovorno gradimo partnerske odnose sa svima sa kojima stupamo u poslovne odnose. Kao zaposleni dužni smo jedni prema drugima i prema svim zainteresiranim stranama da u svom radu djelujemo profesionalno, predano i uz međusobno poštovanje.

Bez obzira na prilike, svi zaposleni u NLB Grupi moraju djelovati sa potpunim poštenjem, iskrenošću i integritetom u svemu što rade i odgovorno se suočavaju sa izazovima. S dužnom pažnjom vodimo računa o ugledu bankarske i šire finansijske aktivnosti, ali i ispunjavamo našu odgovornost prema širem društvenom i prirodnom okruženju.

Svaki zaposleni u NLB Grupi:

- u svakom trenutku pridržava se principa etičnosti, poštenja i profesionalizma;
- djeluje na odgovoran, pozitivan i konstruktivan način, u skladu sa strategijom, ciljevima i obavezama;
- sprječava i eliminiše rizik od štetnih radnji;
- radi u skladu sa zakonom, propisima i dobrim praksama.

1.2 Poštujemo pravila Kodeksa

Kao zaposleni NLB Grupe dužni smo da se upoznamo i u potpunosti pridržavamo pravila ovog Kodeksa u našem ponašanju.

Povreda standarda i pravila ponašanja utvrđenih ovim Kodeksom može dovesti do ozbiljnog kršenja radnih obaveza svakog zaposlenog i rezultirati potencijalnim uvođenjem mjera za otklanjanje posljedica lošeg ponašanja. Posljedice ozbiljnih povreda mogu biti druge odgovarajuće sankcije i druge mjere (uključujući i zakon o radu), što može dovesti do prestanka daljnje saradnje između zaposlenih u NLB Grupi i članice NLB Grupe. Kodeks je također osnova na kojoj se zasnivaju sva druga pravila i uputstva poslovanja, uključujući organizacijska pravila i procedure, postojeće punomoći, kao i odluke, sporazume i ugovore sklopljene u NLB Grupi.

Smjernice

Mi smo svjesni da javnost identifikuje naš proces rada i odnos prema klijentima sa ponašanjem NLB Grupe u cjelini, sa svim posljedicama koje proizlaze iz takvog ponašanja.

U našem radu nastojimo da se uspješan odnos sa klijentima i zaposlenima uvijek zasniva na međusobnom povjerenju, što stvara pošten i otvoren dijalog, uzajamno razumijevanje i slobodu izbora.

Obavljati ćemo svoje zadatke djelujući u skladu sa usvojenim principima i pravilima i na način koji osigurava da naš rad i ponašanje unutar i izvan radnog okruženja ne šteti ugledu NLB Grupe ili bilo koje njezine članice, a samim tim i ugledu bankarstva i finansijskih aktivnosti u cjelini.

Dakle, mi smo odgovorni za to:

- da se ponašamo odgovorno, pozitivno i profesionalno, u skladu sa strategijom, ciljevima i obavezama, te zakonima i pravilima dobre prakse,
- da sprečavamo i otklanjamo bilo kakvu mogućnost korupcije u NLB Grupi, kao i kršenje postojećih pravila ili osnovnih etičkih normi,
- da sprečavamo bilo kakvo ponašanje, odluke ili radnje koje bi bile u sukobu sa zakonom, internim pravilima,

strategijom NLB Grupe i obavezama, pravno dozvoljenim ciljevima, etičkim načelima ili vrijednostima NLB Grupe, posebno ako isti mogu uzrokovati štetu bilo pojedincu ili nekoj od članica NLB Grupe.

Rukovodstvo u NLB Grupi treba da je primjer, te bi zbog toga trebalo da podstiče otvorene, poštene i ozbiljne odnose među zaposlenima bez osvetoljubivosti, i trebalo bi da brzo djeluje u slučaju uočenog etičkog slučaja u svom okruženju. Rukovodstvo promoviše etičku kulturu i ne zahtijeva bilo kakvo ponašanje zaposlenih, koje bi bilo protivno zakonodavstvu ili drugim propisanim pravilima ili ovim Kodeksom.

2 POŠTUJEMO SVOJE SARADNIKE I ODRŽAVAMO PRIJATNO RADNO OKRUŽENJE

2.1 Iskrenost i poštovanje među saradnicima

Poštenje je osnova svih odgovornih radnji, posebno u bankarstvu. Zaposleni u NLB Grupi treba da budu poštene i slijede najviše etičke standarde. Uspostavljanjem sigurnog, stimulativnog i za zdravlje povoljnog radnog okruženja mi gradimo dugoročnu i čvrstu korporativnu kulturu koja je važan kamen u mozaiku našeg uspjeha. U NLB Grupi težimo ka međusobnim odnosima zasnovanim na saradnji, međusobnom uvažavanju, ljubaznosti i pomoći. Svaki zaposleni poštuje dostojanstvo i lični integritet saradnika, motiviše ih, pomaže im u sticanju novih vještina i znanja i podržava ih u ličnom razvoju i napredovanju. Svaki zaposleni u NLB Grupi je odgovoran za postupanje u skladu s najboljim standardima profesionalnog i odgovornog ponašanja.

U NLB Grupi promoviramo izražavanje mišljenja među zaposlenima i otvorenu međusobnu komunikaciju. Otvorena komunikacija i saradnja su osnova našeg rada. Prije nego što progovorimo, prvo slušamo. Naša riječ je naša obaveza. Jasno kažemo šta možemo, a šta ne možemo uraditi. Cijenimo i aktivno tražimo povratne informacije. Informacije dijelimo otvoreno i na vrijeme. Dajemo konstruktivnu kritiku na iskren i pošten način. Dijelimo znanje za dobrobit NLB Grupe i učimo jedni od drugih. U komunikaciji smo direktni i nedvosmisleni. Ne plašimo se teških pitanja i ne prebacujemo svoje zadatke na druge. Sa svim zainteresovanim stranama radimo u dobroj vjeri i profesionalno.

Vodimo brigu o razvoju pozitivne kulture u NLB Grupi i osiguravamo da se sa svakim pojedincem postupa sa poštovanjem i dostojanstvom, jer svaki zaposleni nezamjenjiv dio NLB Grupe.

2.2 Nulta tolerancija za diskriminaciju

U NLB Grupi smo posvećeni poštenom tretmanu svih kandidata u svim postupcima izbora zaposlenika. Procjena se vrši na osnovu objektivnih znanja, iskustava i kompetencija. Garantujemo jednake mogućnosti za sve zaposlene, na fer i transparentan način, bez obzira na pol, dob, rasu, boju kože, nacionalnu pripadnost, seksualnu orijentaciju, vjerska uvjerenja i druge karakteristike ličnosti.

U NLB Grupi osuđujemo i nećemo tolerisati bilo kakvu diskriminaciju, neravnopravan i nepravedan odnos prema zaposlenima, kao i bilo koju vrstu nasilja, uznemiravanja, maltretiranja ili šikaniranja pojedinaca na radnom mjestu.

Svi u NLB Grupi mogu da rade svoj posao bez straha od takve prakse. Poštujemo ljudska prava svakog pojedinca i promoviramo pozitivno radno okruženje koje doprinosi našem uspjehu.

2.3 Prijatno i sigurno radno okruženje

U NLB Grupi smo posvećeni razvoju kadrova, jer vjerujemo u kompetencije, lojalnost, integritet i predanost naših zaposlenih. Briga za razvoj kadrova dovodi do pravilnog i uspješnog rada i razvoja banke.

Zbog toga vodimo računa o sigurnom i prijateljskom radnom okruženju i nastojimo da održimo zdravu radnu sredinu, odnose zasnovane na poštovanju, i podstičemo zaposlene da vode zdrav život. Zadovoljstvo zaposlenih je izuzetno važno za ostvarivanje naših ciljeva.

2.4 Briga za zaštitu ličnih podataka zaposlenih

U NLB Grupi poštujemo pravo na privatnost i interese svih svojih zaposlenih, pa se posebna pažnja posvećuje zaštiti ličnih podataka zaposlenih.

Svaki zaposleni je dužan da poštuje pravo na privatnost svojih saradnika i pristupa njihovim ličnim podacima u skladu sa internim pravilima i propisanim procedurama.

Smjernice

Naši saradnici su naši interni klijenti. Mi smo obavezni da ih tretiramo pravedno, sa poštovanjem i odgovorno. Sa svim saradnicima postupamo kao i sa vanjskim klijentima. Mi možemo biti uspješni samo ako saradjujemo!

Poslovnoj izvrsnosti značajno doprinosi dobar i otvoren odnos među svim zaposlenima u NLB Grupi. Ovi odnosi se zasnivaju na međusobnoj saradnji, poštovanju, podršci i razumijevanju. Mi poštujemo prava i obaveze saradnika, kao i njihove razlike. Različita mišljenja ne smiju izazvati neprihvatljivo ponašanje ili kršenje pravila poslovanja, a ne smiju uticati ni na pravedno i pošteno ponašanje.

Kao zaposleni NLB Grupe dužni smo da doprinosimo otvorenoj i transparentnoj međusobnoj komunikaciji. Rukovodstvo je dužno da daje instrukcije i definiše zadatke za zaposlene na ljubazan, jasan i razumljiv način. Njihova odgovornost je da stvaraju pozitivnu atmosferu, podstiču zaposlene na inovativno razmišljanje i da daju dobar primjer.

Dužni smo da razumijemo potrebe naših internih klijenata i da razmotrimo njihove interese. Na osnovu našeg iskustva i stručnosti, posvećeni smo tome da pružamo napredne, inovativne i moderne proizvode i usluge prilagođene njihovim potrebama i zahtjevima. Svako od nas nastoji da pronade mogućnosti za dobro korisničko iskustvo ostalih zaposlenih u NLB Grupi sa kojima saraduje. Cilj svakog od nas mora biti da osiguramo da klijenti unutar NLB Grupe imaju beneficije na jedan optimiziran način kako bi zajedno doprinijeli efikasnosti i optimizovanom korisničkom iskustvu.

Bolji smo kada radimo zajedno!

Kao zaposleni NLB Grupe, moramo se suzdržavati od svih oblika seksualnog, verbalnog ili drugog uznemiravanja i maltretiranja saradnika. Takva uznemiravanja ili maltretiranja u NLB Grupi se ne tolerišu i zabranjena su. Uznemiravanje je svako nepoželjno ponašanje, povezano sa bilo kojom ličnom okolnošću, koje ima za cilj ili namjeru da negativno utiče na dostojanstvo osobe ili da stvori zastrašujuće, neprijateljsko, ponižavajuće, uvredljivo, degradirajuće ili sramotno okruženje. Zbog toga ste sami dužni da postupate na način da vaše ponašanje ne stavlja ostale zaposlene u neugodnu situaciju ili da ugrozi njihovo zdravlje i sigurnost.

Pratimo i poštujemo interna pravila i procedure u vezi sa sigurnosti pri radu. Nezdravo radno okruženje ili incidente, kao i fizičko nasilje ili prijetnju imovini, dužni smo odmah prijaviti nadležnim unutrašnjim organizacionim jedinicama.

Zaposleni u NLB Grupi ne smiju iskoristiti za ličnu dobrobit, niti otkriti trećoj osobi bilo kakve povjerljive informacije ili na bilo koji drugi način otkriti informacije koje su zakonom zabranjene ili su poslovna tajna koja je definisana kao takva od strane članice NLB Grupe, a koja je povjerena ili na neki drugi način postala dostupna zaposlenicima. Poslovnom tajnom se smatraju takođe i podaci, za koje je očito, da bi mogla biti izazvana materijalna šteta ako bi neovlašćena lica bila upoznata sa njima.

3 POŠTUJEMO NAŠE KLIJENTE

3.1 Poštovanje interesa klijenata

Naši klijenti, unutrašnji i vanjski, su u centru naše pažnje. U cilju očuvanja njihovog povjerenja zaposleni u NLB Grupi dužni su štiti interese naših klijenata i ostalih poslovnih partnera, poštujući sve relevantne propise.

Zaposleni u NLB Grupi ispunjavaju naša obećanja, ostvaruju i dostižu očekivanja naših klijenata, poslovnih partnera, dioničara, regulatornih i drugih nadležnih tijela i društva u cjelini. Saradjujemo u implementaciji

strategije NLB Grupe i aktivno smo posvećeni ispunjavanju strateških ciljeva u duhu kredibiliteta i pravičnosti. Skrećemo pažnju na izazove i ohrabrujemo jedni druge dok se ciljevi ne ispune jer smo svjesni da kompanije NLB Grupe mogu biti uspješne samo spajanjem naših snaga, znanja i iskustva. Svjesni smo da smo jači i najbolji kada radimo zajedno.

Vezani smo za potreba naših klijenata, razumijemo ih i uzimamo u obzir njihove interese. Na osnovu našeg iskustva i stručnosti, mi smo posvećeni da obezbijedimo napredne, inovativne i moderne proizvode i usluge koji odgovaraju potrebama i zahtjevima klijenata. Naša želja je da doprinesemo ispunjavanju njihovih planova, a naš zadatak je da ih savjetujemo i informišemo i podižemo njihovu svijest o prirodi i visini rizika povezanih sa njihovim željama i zahtjevima.

Pronalazimo rješenja i rješavamo probleme stvarajući pogodnosti i dodanu vrijednost za naše klijente. Razumijemo da svaki problem može imati nekoliko rješenja u datom trenutku, zbog čega nudimo inovativna rješenja. Time postizemo obostranu korist. Ulažemo u vještine naših zaposlenika i kvalitet radnog okruženja, što doprinosi uspjehu cijele NLB Grupe. Pratimo moderna kretanja te tražimo i identificiramo nove i bolje pristupe za pružanje usluga i proizvoda za naše klijente. Inovacija se potiče i na nivou procesa, organizacije i internog funkcionisanja općenito, kao i na nivou sveobuhvatnih rješenja za klijente, a sve u cilju poboljšanja korisničkog iskustva (internih i eksternih) klijenata, stvaranja dodane vrijednosti naših proizvoda i usluga i poboljšanje njihove dostupnosti.

Jedan od naših osnovnih ciljeva je efikasnost u svakodnevnom radu. Našim klijentima nudimo efikasna rješenja i dodatnu vrijednost. Na ovaj način klijentima štedimo vrijeme i energiju. Optimiziramo naše procese kako bi timovi NLB Grupe mogli efikasno raditi što nam omogućava da više vremena posvetimo svojim klijentima. Slijedimo najsavremenija tehnološka rješenja i moderan način života, te na taj način smanjujemo složenost, kako bismo omogućili jednostavne operacije.

Naš cilj je osigurati da klijenti imaju optimalne koristi os proizvoda i usluga koje nudi NLB Grupa, uzimajući u obzir njihove interese, pažljivo gradeći partnerstvo i održavajući povjerenje u NLB Grupi.

3.2 Briga o povjerljivosti podataka o klijentima

Kao jedno od osnovnih pravila je poštovanje zaštite povjerljivih informacija, o korisnicima, klijentima, poslovnim partnerima ili trećim stranama, i zaštita povjerljivih podataka i sprečavanje njihove moguće zloupotrebe i/ili njihovo otkrivanje prema neovlaštenim osobama. Zaštita privatnosti i informacija koje su nam povjerene od strane naših klijenata, je naša osnovna briga i pri tome djelujemo u skladu sa važećim propisima i međunarodnim standardima. Članice NLB Grupi imaju dodatnu dužnost da zaštite povjerljive podatke banke.

U svom poslovanju, NLB Grupa se zalaže za pridržavanje najviših standarda vrijednosti u upravljanju ličnim i povjerljivim podacima. Zahtijevamo i obrađujemo samo one podatke koji su potrebni za ispunjenje naših obaveza prema važećim propisima i ispunjenju obaveza prema klijentima i poslovnim partnerima i regulatoru. Na taj način unaprjeđujemo naše proizvode, usluge i upravljanje NLB Grupom. Mi smo svjesni da je to jedini način osiguranja dugoročnog povjerenja u NLB Grupi.

3.3 Profesionalni odnos

Prema klijentima imamo profesionalan odnos, koji iskazujemo kroz ličnu urednost, urednost radnog prostora i demonstriranje najviših etičkih i profesionalnih standarda u svakodnevnom poslovanju i komunikaciji sa klijentima u prodaji i nuđenju naših proizvoda i usluga.

3.4 Pošten postupak rješavanja prigovora klijenata

Mi klijente tretiramo pošteno. Zaposleni u NLB Grupi sve prigovore klijenata odmah prijavljuju nadležnim, rješavaju ih brzo, efikasno, u korist svih uključenih strana.

Smjernice

Klijenti NLB grupe su ključ za postizanje naših zajedničkih ciljeva - uspješnog poslovanja, tako da se u svojim aktivnostima sa klijentima zalažemo za najviše standarde profesionalnog i etičkog ponašanja. Najvažnije za naše poslovanje je povjerenje naših klijenata.

U svakodnevnom radu, moramo biti svjesni da su na prvom mjestu interesi naših klijenata i banke, kao i interesi drugih interesnih grupa (vlasnici, šira javnost). U potrazi za tim principima svako od nas takođe traži priliku da unaprijedi korisničko iskustvo sa svojim internim klijentima, odnosno ostalim zaposlenima u NLB Grupi, sa kojima saraduju - više o tome u Poglavlju 2 - Poštujemo svoje saradnike i održavamo prijatno radno okruženje.

Zajednički cilj svih zaposlenih je osigurati da klijenti imaju optimum koristi u odnosu na ponudu proizvoda i usluga NLB Grupe. Moramo im ponuditi inovativna rješenja, moderne proizvode i usluge, i uzeti u obzir njihove želje, potrebe i interese. Zaposleni u NLB Grupi, prema tome, moraju dobro poznavati klijente, razumjeti njihove potrebe i djelovati u njihovom interesu, vodeći računa da ovi interesi nisu u sukobu sa interesima NLB Grupe. Kada ste u nedoumici da li u nekoj situaciji zapravo postoji sukob interesa, pitajte direktno nadređenog ili organizacionu jedinicu nadležnu za usklađenost poslovanja.

Jedno od osnovnih pravila je poštovati obavezu zaštite tajnih podataka i spriječiti njihovu moguću zloupotrebu. Dužnost svakog zaposlenog je da poznaje pravila o povjerljivosti podataka klijenata i drugih povjerljivih informacija (uključujući i povjerljive bankarske informacije) i poslovne tajne i primjenjuju ih u svom radu. Zaposleni u bankama koje su članice NLB Grupe posvećeni su zaštiti ličnih podataka klijenata i povjerljivih bankarskih podataka koji se odnose na klijente. Postoji nulta tolerancija za bilo koje događaje, koji mogu voditi curenju ili prenošenju informacija neovlaštenim osobama.

Poštovanje klijenta podrazumijeva da se oni tretiraju na jednak način. To znači da se kao zaposleni u NLB Grupi moramo pridržavati pravila politike cijena i ovlaštenja za odlučivanje u svakom slučaju kada se određuju uslovi za poslovni odnos. Ni u kom slučaju, zaposleni neće odobriti ili pokušati da odobre proizvod i usluge po posebno niskim cijenama, niti pružiti bankarske proizvode i usluge osobama koje nemaju pravo na njih u skladu sa važećim internim pravilima. O svakoj pritužbi klijenta odmah se izvještava nadređeni, te je važno da se iste rješavaju koliko je moguće brže i u korist svih koji su uključeni, u skladu sa važećim propisima.

Prigovore naših klijenata i poslovnih partnera rješavaju se na profesionalan, etički, pošten, brz i efikasan način. U ovom procesu primjenjujemo interna pravila i procedure za rješavanje pritužbi, uzimajući u obzir povratne informacije od klijenata, identifikujući izvor problema i aktivno učestvujući u rješavanju problema kako bi spriječili da se takvi prigovori ponove u budućnosti.

4 IZBJEGAVAMO SUKOB INTERESA

Zaposleni u NLB Grupi razumiju i prihvataju odgovornost za donošenje ispravnih odluka vođeni našim poslovnim interesima. Obavezni smo prepoznati, nadgledati i eliminisati potencijalne sukobe interesa.

Sukob interesa nastaje kada se lične aktivnosti zaposlenih ili njihovi odnosi iz privatnog života prepliću sa poslovnim interesima pojedinačnih članica i NLB Grupe i zbog toga utiču na objektivnost zaposlenog u donošenju poslovnih odluka u najboljem interesu NLB Grupe. Sukob interesa može smanjiti vrijednost akcija i izložiti NLB Grupi pravnim rizicima i/ili riziku reputacije.

Zaposleni u NLB Grupi strogo vode računa da izbjegnju ovu vrstu sukoba interesa i pridržavaju se internih pravila koja nalažu da moramo prepoznati i pravilno i efikasno upravljati sukobom interesa (poslovnim ili privatnim).

Svaki zaposleni u NLB Grupi mora fokusirati pažnju na otkrivanje, sprečavanje i otklanjanje sukoba interesa. U okviru svoje dužnosti i donošenja odluka zaposleni uvijek mora slijediti interese NLB Grupe, a ne svoje privatne interese.

Smjernice

Kao zaposleni u NLB Grupi moramo u svako doba voditi računa o tome da naš rad i izvan članice NLB Grupe ne bude u sukobu sa interesima NLB Grupe, te da ne utiče na to da naše odluke budu u suprotnosti sa njenim interesima, vrijednostima i ciljevima.

Na poslu može doći do sukoba interesa u odnosima između NLB grupe (njenih članica) i klijenata, drugih komitenata i poslovnih partnera, između klijenata NLB Grupe i/ili trećih strana, kao i između različitih poslovnih aktivnosti unutar NLB Grupe.

Do sukoba interesa na ličnom nivou obično dolazi kada naši privatni interesi mogu prevagnuti nad interesima klijenata, dobavljača, drugih poslovnih partnera NLB Grupe. Do takve situacije dolazi kada se naši interesi preklapaju sa interesima NLB Grupe ili njenih klijenata ili kada imamo blizak odnos ili finansijsku povezanost sa ostalim zaposlenima u NLB Grupi.

Zaposleni u NLB Grupi su dužni da poštuju interna pravila o otkrivanju takvih aktivnosti, funkcija ili uključivanja u poslovne aktivnosti i druge okolnosti koje bi mogle predstavljati sukob interesa. Samo tako je moguće na transparentan, etičan i pošten način pravilno upravljati ili spriječiti potencijalne, negativne posljedice sukoba interesa.

Sukobom interesa smatra se: ako zaposleni u NLB Grupi sa klijentom ili poslovnim partnerima ostvari lične, finansijske ili poslovne odnose koji mogu uticati na proces donošenja odluke o poslovnom odnosu ili druge poslovne odluke. Sukobom interesa se smatra realizacija transakcija svojim finansijskim instrumentima i sve ostali poslovi, uključujući otvaranje računa i izvršenja transakcija, bez obzira na to da li je to posao u ime zaposlenog ili u ime drugog lica (kao ovlaštenika). Kao vlastiti posao se takođe smatra posao koji je zaposleni uradio za račun povezanih lica.

Najčešće situacije koje mogu dovesti do sukoba interesa:

- finansiranje privatnih projekata ili privatne (poslovne) aktivnosti koje se prepliću sa uslugama koje nudi NLB Grupa kao i razvoj novih proizvoda (uključujući inovacije);
- funkcije koje bi mogle biti nespojive sa interesima NLB Grupe, kao što je članstvo u organima upravljanja društava koje su konkurenti članicama NLB Grupe;
- vlasništvo ili ulaganja u privredno društvo koja je na bilo koji način direktno ili indirektno u vezi sa (ključni klijenti, izvođači radova, itd.) NLB Grupom.

5 SPREČAVAMO NEPRIHVATLJIVE PRAKSE

5.1 Odbijamo mito i korupciju

U NLB Grupi osuđujemo i odbacujemo sve vrste mita i korupcije. Ovi oblici djelovanja su nepošteni, nezakoniti i štetni za zemlje u kojima se odvija korupcija, te za društvo u cjelini.

U NLB Grupi ne nudimo mito i ne dajemo nepravedne podsticaje u bilo koju svrhu, niti ih prihvatamo. Isto ponašanje očekujemo i tražimo i od naših klijenata, poslovnih partnera i trećih lica.

Takvo ponašanje kategorički odbacujemo i aktivno sprečavamo u svom poslovanju. Zaposleni u NLB Grupi stoga pažljivo grade partnerstva sa svim akterima NLB Grupe i dužni su da spriječe njihovo nastajanje.

Za sve zaposlene u NLB Grupi važe ograničenja u primanju i davanju poklona, izrazima gostoprinstva i bilo koji drugi uticaj na ponašanje zaposlenih u NLB Grupi.

5.2 Sprečavamo i prijavljujemo štetna ponašanja i štetne radnje

Pored podmićivanja i korupcije, NLB Grupa kao štetno ponašanje identifikuje i prevare, zloupotrebe, krivotvorine i sve druge radnje koje bi mogle dovesti do regulatornih sankcija, krivične odgovornosti, ugleda ili integriteta, a koje su počinjene na štetu pojedinca ili svim članovima NLB Grupe ili njihovim zaposlenima, klijentima i poslovnim partnerima.

Mi u NLB Grupi vjerujemo da je odgovorno korporativno upravljanje više od pukog poštovanja zakona, propisa i standarda. Važan dio našeg poslovanja je i integritet i transparentnost poslovanja.

U NLB Grupi od svih zaposlenih očekujemo da shvate i prihvate odgovornost za donošenje ispravnih odluka. Prevecija i drugih štetnih ponašanja je obaveza svih zaposlenih. Zaposleni su dužni odmah prijaviti svoju zabrinutost i zapažanja u slučajevima kada primijete štetna ponašanja koja bi mogla naškoditi NLB Grupi.

Svaki zaposleni je obavezan da odmah prijavi svaku informaciju o bilo čemu za šta smatra da može predstavljati povredu ili neusklađenost sa propisima ili internim pravilima, ili u slučaju štetnog ponašanja i štetnih radnji. U NLB Grupi podstičemo prijave ponašanja u slučaju da bilo ko od zaposlenih zna da «nešto nije u redu».

Obaveza svakog zaposlenog koji je informisan o štetnim radnjama od strane saradnika, klijenta ili treće strane je da štetne radnje prijavi odmah svom direktno nadređenom (osim ako postoji sumnja da je neposredni nadređeni učesnik u takvom štetnom ponašanju ili ukoliko bi informisanje nadređenog moglo negativno uticati na dalji tok istrage o takvom postupanju zbog propisanih zakonskih rokova za provođenje postupaka iz oblasti propisa radnog prava, koji prosljeđuje slučaj organizacionoj jedinici zaduženoj za usklađenost poslovanja, Zaposleni prijavu podnosi putem jednog od dostupnih komunikacijskih kanala uspostavljenih u cilju podnošenja prijave sumnjivog štetnog ponašanja (takve prijave takođe mogu biti anonimne). Ako zaposleni nije siguran da je neko ponašanje štetno, nezakonito te neetičko, o tome se može posavjetovati sa nadređenim ili organizacionom jedinicom nadležnom za usklađenost poslovanja.

U ovim slučajevima, u NLB Grupi ne tolerišemo i ne dozvoljavamo povratne akcije protiv zaposlenih koji prijave štetna ponašanja i štetne radnje u slučaju da su postupali u dobroj vjeri, čak i ako se dokaže da prijavljeno ponašanje nije primjer štetnog ili nezakonitog ponašanja, ali je prijavljeno kao takvo. Osiguravamo zaštitu identiteta osobe koja u dobroj vjeri prijavi štetne radnje, kao i onih na koje se prijave štetnog ponašanja odnose.

Smjernice

Ako vam neko nudi uslugu koja će uticati na vaše ponašanje ili djelovanje, on vam nudi mito. Ukoliko neko hoće da iskoristi svoj položaj da stekne korist za sebe, to je korupcija. Zaposleni u NLB Grupi ne smiju da prihvataju ili daju mito. Mi ne možemo da učestvujemo ili da omogućavamo sprovođenje korupcije u bilo kojem obliku i na bilo kojem nivou. Moramo osigurati da naše djelovanje i naše ponašanje ne odaje utisak da smo naklonjeni podmićivanju ili korupciji.

Rizik od korupcije se može pojaviti vezano za bilo koje aktivnosti u NLB Grupi, kada god smo u kontaktu sa trećim stranama. Može se pojaviti u različitim oblicima: na tenderima, pri izboru dobavljača, u postupcima

javnih nabavki, troškovima, poklonima, gostoprimstvu, prilikom donošenja odluka vezanim za zapošljavanje, sponzorstva, donacije, aktivnosti naših klijenata, i tako dalje. Mi smo obavezni da pažljivo razmatramo koje aktivnosti mogu biti izložene riziku korupcije i da ih spriječimo.

Pokloni, za koje postoji absolutna zabrana prihvatanja i davanja, se bezuslovno odbijaju. U NLB Grupi smo svjesni da određeni pokloni manje vrijednosti mogu biti dio uspostavljanja ili održavanja poslovnog odnosa. Ukoliko primimo takav znak pažnje, pokloni ili izrazi gostoprimstva ne smiju ni na koji način da utiču na naše donošenje poslovnih odluka.

U slučaju sumnje, kao i u slučaju stvarnih štetnih ponašanja zaposlenih, klijenata, poslovnih partnera i drugih osoba, zaposleni su dužni da prijave takva djela. Samo ako smo svjesni ovoga, možemo reagovati pravovremeno kako bi spriječili štetu ili ograničili nastajanje teže popravljive štete za zaposlene, banku ili druge članice NLB Grupe.

U NLB Grupi ohrabrujemo prijave u dobroj vjeri, posebno prijave koje su bazirane na dostupnim informacijama i zapažanjima zbog kojih razumno sumnjate ili znate da se odnose na štetna ponašanja.

Kada analiziramo i istražujemo pojedinačne prijave, podaci u prijavi su apsolutno zaštićeni što osigurava zaštitu onog koji prijavljuje za vrijeme cijele procedure otkrivanja i mogućeg sankcionisanja štetnog ponašanja. Za prijavu nepravilnosti, koristite namjenske kanale ako želite osigurati anonimnost, ili se obratite organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost poslovanja.

6 POSLUJEMO U SKLADU SA ZAKONOM I PRIDRŽAVAMO SE PRAVILA

6.1 Poslujemo zakonito

Zaposleni u NLB Grupi su dužni da poštuju zakone i druga pravila koja propisuju uslove našeg svakodnevnog poslovanja. Izbjegavamo ponašanje koje bi mogle dovesti do navodnog ili stvarnog kršenja propisanih pravila. Zaposleni u NLB Grupi prema tome analiziraju i upravljaju rizicima koji se odnose na usklađenost poslovanja u unutrašnjoj organizaciji, procese donošenja odluka, politike objavljivanja informacija, interno izvještavanje i izvještavanje prema vanjskim (nadzornim) institucijama.

6.2 Preveniramo pranje novca i finansiranje terorizma

U NLB Grupi provodimo postupke za otkrivanje i sprečavanje pranja novca, postupke za poznavanje naših klijenata (načelo »know your customer«) i postupke za otkrivanje i sprečavanje finansijskog i drugog kriminala – u odnosu na koje NLB Grupa ima nultu toleranciju.

U slučaju zloupotrebe koja je rezultat pranja novca i finansiranja terorizma, pored gubitka ugleda, članice NLB d.d. ili čitava NLB Grupa mogu biti predmet finansijskih i regulatornih sankcija. Prema tome, zaposleni u NLB Grupi su dužni da upoznaju interne politike, pravila i procedure za otkrivanje sumnje na pranje novca i finansiranje terorizma. Razvili smo postupke i mjere koje poštuju sankcije i embarga kojima se sprečavaju osobe ili organizacije da obavljaju poslove sa pojedinim zemljama, grupama, privrednim društvima, organizacijama i pojedincima, uključujući i one povezane sa terorističkim aktivnostima, krijumčarenjem droge, razvojem nuklearnog oružja i slično. U odnosu na navedeno NLB Grupa ima nultu toleranciju.

Da bi uspješno spriječili i otkrili sumnjive transakcije, svaki zaposleni u NLB Grupi, koji dolazi u dodir sa takvim transakcijama u toku svog rada, treba da postupa u skladu sa internim aktima NLB Grupe i prijavi takve transakcije svojim nadređenima i nadležnim internim organizacionim jedinicama.

6.3 Štitimo povjerljive i strogo povjerljive informacije i podatke

U NLB Grupi garantujemo najviše standarde u upravljanju povjerljivim poslovnim podacima i ostalim informacijama za pojedine članice NLB Grupe, cijelu NLB Grupu, zaposlenike, klijente i poslovne partnere. To je jedini način da se osigura diskrecija poslovnih odnosa sa poslovnim partnerima i klijentima, kao i odnosi sa zaposlenima zasnovani na dugoročnom povjerenju.

Zaposlenici banaka koje su članice Banka i ostale članice NLB Grupe zalažu se za zaštitu povjerljivih podataka, strogo povjerljivih informacija i poslovnih tajni.; postoji nulta tolerancija na sve događaje koji mogu rezultirati curenjem ili prosljeđivanjem takvih informacija, podataka ili poslovnih tajni neovlaštenim osobama.

Zaposleni u NLB Grupi smo dužni da se pridržavamo internih pravila i postupaka kako bi zaštitili sve informacije i podatke sa kojim se upoznaju tokom rada. Ova se obaveza odnosi na sve kanale komunikacije, društvene mreže, sve vrste medija i sredstva komunikacije. Svaki zaposleni je odgovoran i osigurava zaštitu povjerljivih informacija, podataka i poslovnih tajni, sa kojima se u toku rada upoznaju.

Takve se informacije mogu koristiti samo interno, u poslovne svrhe poslodavca i ne smiju se otkrivati trećim stranama, osim ako to dopuštaju propisi ili interna pravila.

Mi zaposleni u NLB Grupi, ne smijemo koristiti povjerljive podatke za vlastitu korist niti ih proslijediti trećoj osobi, a koji su određeni zakonom i/ili poslovnom tajnom, a koje su kao takve, odredile članica NLB Grupe i povjerene zaposlenicima ili su mu na drugi način stavljene na raspolaganje. Poslovnom tajnom se smatraju svi podaci koji očito mogu uzrokovati materijalnu štetu ukoliko se dostave neovlaštenim osobama.

6.4 Ne zloupotrebujemo unutrašnje informacije

U NLB Grupi na sve zaposlene se odnosi stroga zabrana trgovanja finansijskim instrumentima zasnovanim na unutrašnjim informacijama i drugim oblicima zloupotrebe finansijskih instrumenata. U NLB Grupi smo obavezni štiti povjerljivost unutrašnjih informacija NLB d.d. ili drugih emitenata i takve informacije koristiti isključivo u svrhu u koju su objavljene.

Određene povjerljive informacije se smatraju unutrašnjim informacijama u smislu propisa o sprečavanju zloupotrebe tržišta. Zaposleni u NLB Grupi koji su upoznati sa takvim informacijama, bilo u okviru njihovih radnih zadataka ili slučajno, su dužni čuvati ove informacije strogo povjerljivim i neće trgovati na osnovu unutrašnje informacije. Putem internih akata u NLB Grupi imamo uspostavljene mjere koje sprečavaju sukob interesa, uspostavljena je zaštita informacija, osigurano pravovremeno i transparentno objavljivanje unutrašnjih informacija NLB d.d., uspostavljena je kontrola nad provođenjem ličnih transakcija, obezbjeđuje se redovna obuka o zloupotrebi tržišta finansijskih instrumenata i zagarantovana je puna saradnja sa nadležnim regulatorima. Zaposleni u NLB Grupi i druga lica sa kojima saradjujemo ili koje su uključene u sistem unutrašnjeg upravljanja, dužni su da ispune svoje obaveze kao što je to navedeno u aktima koji uređuju lične transakcije finansijskim instrumentima i da se pridržavaju etičkih standarda, internih akata i pravila koje primjenjujemo u NLB Grupi.

6.5 Posvećeni smo fer konkurenciji

U NLB Grupi smo posvećeni korektnim odnosima na tržištima na kojima poslujemo, što uključuje izbjegavanje nekorektnih prodaja i poslovne prakse, izbjegavanje restriktivnih sporazuma, nelojalne konkurencije, i zloupotrebe potencijalnih dominantnih pozicija na tržištu. U NLB Grupi smo svjesni rizika vezanih za zaštitu konkurencije, što je razlog zašto poslujemo u skladu sa našim obavezama. Naša odgovornost da budemo upoznati i da se ponašamo u skladu sa propisima o prevenciji ograničenja konkurencije i da razumijemo na koji način rizik nelojalne konkurencije utiče na naše radne obaveze.

Smjernice

Sve naše aktivnosti i sve odluke moraju biti u skladu s ovim Kodeksom, zakonskim i drugim propisima koji se odnose na članice NLB Grupe, kao i sa važećim internim aktima. Moramo biti dobro upoznati sa ovim dokumentima i ponašati se u skladu sa uputstvima kojima se uređuje obavljanje naših zadataka.

Naša je dužnost da obezbijedimo tačnu i sveobuhvatnu dokumentaciju o svim našim poslovnim aktivnostima. Svaka članica NLB Grupe igra ključnu sistemsku ulogu u otkrivanju i sprečavanju pranja novca. U NLB Grupi mi stoga trebamo imati svaki dan na umu da pranje novca i finansiranje terorizma predstavljaju ozbiljna krivična djela koja se procesuiraju po službenoj dužnosti. Zaposleni koji obavljaju poslove sa klijentima dužni su svakodnevno osigurati da se pravila i procedure za pranje novca i finansiranja terorizma.

Potrebno je da rano prepoznamo naše sumnje na potencijalne (i buduće ili moguće) neusklađenosti. Ovo je jedini način da se spriječe kršenja. Kada smo u nedoumici obraćamo se našem nadređenom odnosno

organizacionoj jedinici koja je interno nadležna za usklađenost poslovanja.

Razmišljate li o trgovanju u vlastitu korist na osnovu podataka dobijenih za vrijeme vašeg zaposlenja? Namjeravate li svoj posao koristiti za ličnu korist? U NLB Grupi važe stroge zabrane trgovanja unutrašnjim informacijama i zloupotrebe tržišta.

U slučaju (moguće) povrede, o tome odmah obavijestite organizacionu jedinicu koja je nadležna za usklađenost poslovanja koristeći određene kanale za izvještavanje, u skladu s internim aktima.

Informacije su ključne za očuvanje naše konkurentske prednosti. Zaposleni u NLB Grupi odgovorni su za zaštitu tajnosti i integriteta, kao i dostupnost informacija i podataka u vlasništvu članova NLB Grupe, naših klijenata, dobavljača i drugih poslovnih partnera. Stoga se morate pridržavati svih internih pravila i procedura i djelovati tako da ove informacije i podaci budu propisno zaštićeni.

7 OPREZNO I ETIČNO RASPOLAGANJE IMOVINOM

7.1 Zaštita i racionalno korišćenje sredstava, imovine i resursa

S ciljem dugoročnog uspjeha u NLB Grupi obavezno smo racionalno koristiti imovinu svake članice NLB Grupe, uključujući materijalnu imovinu, sredstva i opremu, tehnološku opremu, intelektualnu svojinu, finansijska sredstva, zaštitne znakove u NLB Grupi i odnose sa klijentima i poslovnim partnerima NLB Grupe, te ugled NLB Grupe.

Zaposleni imaju dužnost da razumno koriste kancelarijski materijal i ostala sredstva potrebna za rad i generalno da zaštite imovinu svih članica u NLB Grupi.

Zaposleni su dužni poštovati pravila o naknadi troškova poslovnih putovanja i ostalih troškova vezanih za rad, koje uređuje odgovarajuće izvještavanje i dokumentovanje tih troškova. Zabranjeno je neetično rukovanje imovinom NLB Grupe.

Zaposleni ne smiju koristiti sredstva rada ili drugu imovinu za vlastitu korist ili za dobrobit bilo koje treće strane. Zaposleni u NLB Grupi su obavezni spriječiti bilo koje neovlašteno korišćenje imovine i sredstava članica Grupe, za ličnu korist ili korist trećih lica, bez obzira da li se imovina i/ili sredstva neovlašteno koriste bilo dobrovoljno ili iz nehata.

7.2 Zaštita intelektualne svojine

Zaštita intelektualne svojine je bitan element uspješnog unutrašnjeg tržišta, jer je važna ne samo za ubrzanje inovacija i kreativnosti već i za razvoj zapošljavanja i unaprjeđenje konkurentnosti. Zaposleni u NLB Grupi su dužni bez odlaganja osigurati da su prava intelektualne svojine regulisana ugovorom i zaštićena. Prava intelektualne svojine uključuju npr.: patente, firme/brendove, certifikate, modele, žigove, geografske oznake, autorska i slična prava.

Predmet takvog prava ne može se komercijalno iskorištavati bez dozvole člana NLB Grupe koji ima prava intelektualne svojine.

Zaposleni u NLB Grupi dužni su poštovati autorska prava i intelektualnu svojinu trećih lica (autori, provajderi itd.).

U tom smislu osiguravamo da se autorsko djelo i intelektualna svojina koriste samo u skladu sa predviđenom svrhom ili uz pristanak autora takvog autorskog djela. Nadalje, u svom radu koristimo samo one alate za koje je Banka dobila odgovarajuće licence.

Smjernice

Prevashodna briga NLB Grupe je očuvanje povjerenja svojih klijenata, poslovnih partnera i društva u kojem poslujemo. Povjerenje se može sačuvati samo poštovanjem obećanja, obaveza i provođenjem svih poslovnih aktivnosti sa integritetom, pravično i etično, kao i u skladu sa poslovnom praksom.

Svaki zaposleni je dužan da prihvati jasnu odgovornost za održavanje obećanja i ispunjavanje rokova, jer su svi u NLB Grupi svjesni da su dosljedne radnje i odluke presudne za očuvanje povjerenja u NLB Grupi i finansijsku granu uopšte.

Svaki zaposleni u NLB Grupi dužan je pažljivo postupati sa sredstvima i drugom imovinom članica NLB Grupe, da poštuje interna pravila o naknadi troškova i korištenju sredstava za rad. Dobra smjernica je da se imovinom NLB Grupe rukuje sa jednakom pažnjom i odgovornošću (sa dužnom pažnjom) kao sa vlastitim sredstvima i imovinom.

Moramo poštovati odobreni budžet, smjernice i ograničenja o korišćenju imovine ili poslovnih prostora. Snažne unutrašnje kontrole u svim članicama NLB Grupe moraju obezbijediti oprezno i pažljivo rukovanje imovinom NLB d.d. i ostalih članica NLB Grupe.

8 DRUŠTVENO SMO ODGOVORNI

8.1 Poštovanje ljudskih prava

NLB Grupa striktno poštuje i štiti nacionalno i međunarodno priznata ljudska prava i fundamentalne slobode koje su usklađene sa najvišim internacionalnim standardima.

U skladu sa misijom NLB Grupe, posebna pažnja je posvećena poštovanju ljudskih prava i osnovnih sloboda. Mi smo organizacija koja nastoji održati dugoročno povjerenje zaposlenih, klijenata, poslovnih partnera, nadzornih tijela i banke u cjelini, zbog čega radimo transparentno, u skladu sa preuzetim obavezama i datim obećanjima,.

U NLB Grupi cijenimo svoje zaposlenike i želimo biti dobar poslodavac. Za naše zaposlene stvaramo odgovarajuće i bezbjedno radno okruženje, u kojem se štiti i poštuje dostojanstvo i integritet zaposlenih na radnom mjestu. Podstičemo lični i profesionalni rast i razvoj naših zaposlenih. Nastojimo stvoriti radno okruženje koje poštuje lične, seksualne, vjerske, rasne, nacionalne, etničke, kulturne, društvene, geografske, porodične, fizičke, starosne i bilo koje druge individualne karakteristike ili uvjerenja zaposlenih.

Vjerujemo da fer odnos prema klijentima mora biti zasnovan na zajedničkim vrijednostima i temeljnim principima, uključujući poštovanje ljudskih prava u svim ponuđenim bankarskim proizvodima i uslugama. NLB Grupa posluje samo s klijentima kojima može vjerovati, te stoga od svojih klijenata očekuje da se pridržavaju i teže usklađenosti s važećim propisima i standardima u oblasti ljudskih prava, posluju u skladu s principima poslovne etike i uz odgovarajući nivo iskrenosti u komunikaciji.

Mi u NLB Grupi težimo poštovanju ljudskih prava kroz čitav lanac nabavke, zbog čega su dobavljači i njihovi podizvođači pažljivo odabrani i od njih se traži da poštuju ljudska prava.

Posebnu pažnju posvećujemo procjeni poštovanja ljudskih prava u postavljanju kriterija u okviru naše investicione politike i sa dužnom pažnjom uzimamo u obzir direktne i indirektno učinke na poštovanje ljudskih prava u zemljama u kojima smo prisutni, koje moraju poštovati svi zaposleni.

8.2 Briga za društveno okruženje

U NLB Grupi smo svjesni uloge koja nadilazi okvir finansijskog sektora u kojem djelujemo. U odnosu na zaposlene, klijente i društvo u cjelini i ostale aktere, slijedimo društveno i ekološki odgovornu politiku, koja reguliše pitanje integracije NLB Grupe u društvo i okolinu. Ovako pokazujemo predanost i poštovanje društvenih i ekoloških vrijednosti, stavljajući u prvi plan pojedince, lokalnu zajednicu i društvo u cjelini u svim zemljama u kojima NLB Grupa djeluje.

Banka posebnu pažnju posvećuje znanju i cjeloživotnom učenju. Ključni stubovi društveno-odgovornog poslovanja NLB Grupe su, pored brige o zaposlenima, i zaštita integriteta, mentorstvo, podrška profesionalnom i omladinskom sportu, humanitarne aktivnosti i zaštita kulturnog naslijeđa.

U cilju ispunjavanja obaveze da poštuju svoja načela i društvena načela, NLB Grupa pokazuje da je svjesna svoje šire društvene uloge i na taj način se pridružuje krugu domaćih i međunarodnih javnih i privatnih finansijskih institucija i preduzeća, koja su svjesni svoje društvene uloge.

NLB Grupa ostaje politički neutralna i ne podržava nikakve političke organizacije ili aktivnosti donacijama ili subvencijama, čak i ako to dopušta lokalno zakonodavstvo. NLB Grupa takođe poštuje aktivnosti zaposlenih koji, kao građani, žele privatno učestvovati u javnom životu, uz to da su dužni sa pažnjom štititi ugled i kredibilitet NLB Grupe.

8.3 Promovisanje održivih ekonomskih aktivnosti i finansiranja

NLB Grupa podržava i promoviše tranziciju na održivu ekonomiju sa niskim emisijama ugljenika koja će resurse koristiti na efikasniji način i obavezuje se da će pozitivno doprinijeti finansijskom sistemu koji će podržati održivi rast. Posvećena je podršci finansijskim proizvodima i uslugama s ciljem osiguranja okoliša i društvenog blagostanja. U NLB Grupi promoviramo održive ekonomske aktivnosti u cilju poboljšanja kvaliteta života i osiguravanja bolje budućnosti za cijeli region, te podržavamo naše klijente u njihovim planovima i aktivnostima u oblasti zaštite klime.

8.4 Ekološka odgovornost i svijest

Naše opredjeljenje je da poboljšamo kvalitetu života u sredini u kojoj živimo. Odgovornost za životnu sredinu podrazumijeva zaštitu životne sredine u kojoj živimo na dva načina:

- Promjenom našeg poslovnog modela i razvojem bankarskih proizvoda i rješenja koja imaju pozitivan utjecaj na okoliš, korištenjem digitalizacije i tehnološkog razvoja, što nam omogućava da našim klijentima ponudimo potpuno digitalizirane pakete, te financiranjem projekata koji zajedno stvaraju društvo i ekonomiju usmjerene na smanjenje razina ugljika.
- Promjenom našeg ponašanja. To znači da uzimamo u obzir direktne i indirektne aspekte životne sredine i aspekte naših poslovnih odluka, te djelujemo na način da naš utjecaj na okoliš bude što je moguće pozitivniji.

Zaposleni u NLB Grupi posvećeni su brizi o životnoj sredini na način da doprinesu uštedi energije, papira i druge imovine. Koliko je to moguće, odgovorno i aktivno učestvujemo i u projektima koji jačaju našu zajedničku odgovornost prema životnoj sredini.

8.5 Komuniciranje u NLB Grupi

Komunikacija sa javnošću je profesionalna i usklađena sa politikama NLB Grupe. Zaposleni u NLB Grupi dužni su poštovati interna pravila o javnom nastupu i javnom izražavanju mišljenja koja mogu uticati na NLB

Grupi. Izvan NLB grupe ne raspravljamo o pitanjima za koja nismo ovlašteni. Zaposleni u NLB Grupi ne komentarišu o NLB Grupi ili u vezi s njom prema medijima, ulagačima, finansijskim ili industrijskim analitičarima, vanjskim konsultantima, on-line chat sobama, društvenim mrežama ili na drugim javnim forumima bez posebnih dopuštenja.

NLB Grupa sistemski i aktivno obavlja aktivnosti korporativne komunikacije, istovremeno gradeći odnose sa javnošću. Kada god komuniciramo, uvijek stavljamo svoje vrijednosti na prvo mjesto i na taj način jačamo ugled NLB Grupe. Dajemo primjer otvorene komunikacije, pune poštovanja i dvosmjerne komunikacije sa zaposlenima, klijentima, vlasnicima i finansijskom javnošću.

8.6 Saradnja sa nadležnim organima

NLB Grupa se zalaže za punu saradnju sa regulatornim tijelima i drugim nadležnim organima odgovornim za nadzor i provjeru usklađenosti poslovanja NLB Grupe u zemljama u kojima posluje. Na taj način pružamo transparentne i tačne informacije koje koriste nadzorna tijela, finansijski sektor, dioničari, klijenti i cjelokupnu javnost u zemljama u kojima NLB Grupa posluje.

Zaposleni koji učestvuju u pripremi finansijskih i drugih propisanih izvještaja moraju uvijek obezbijediti potpune, tačne, pravovremene i razumljive informacije u izvještajima i dokumentima koje NLB Grupa podnosi ili dostavlja regulatornim i drugim nadležnim tijelima i u drugim javnim objavama.

Smjernice

Moramo poštovati i težiti dugoročnom povjerenju zaposlenih, klijenata, poslovnih partnera, nadzornih i drugih nadležnih tijela, vanjskih revizora, investitora i banke u cjelini. Poslovanje NLB Grupe mora biti sveobuhvatno, u skladu sa vrijednostima i obećanjima, transparentno i pozitivno.

Svatko od nas može doprinijeti ostvarivanju ovih ciljeva u svakodnevnim aktivnostima i radu.

IV. Vrijednosti u NLB Grupi

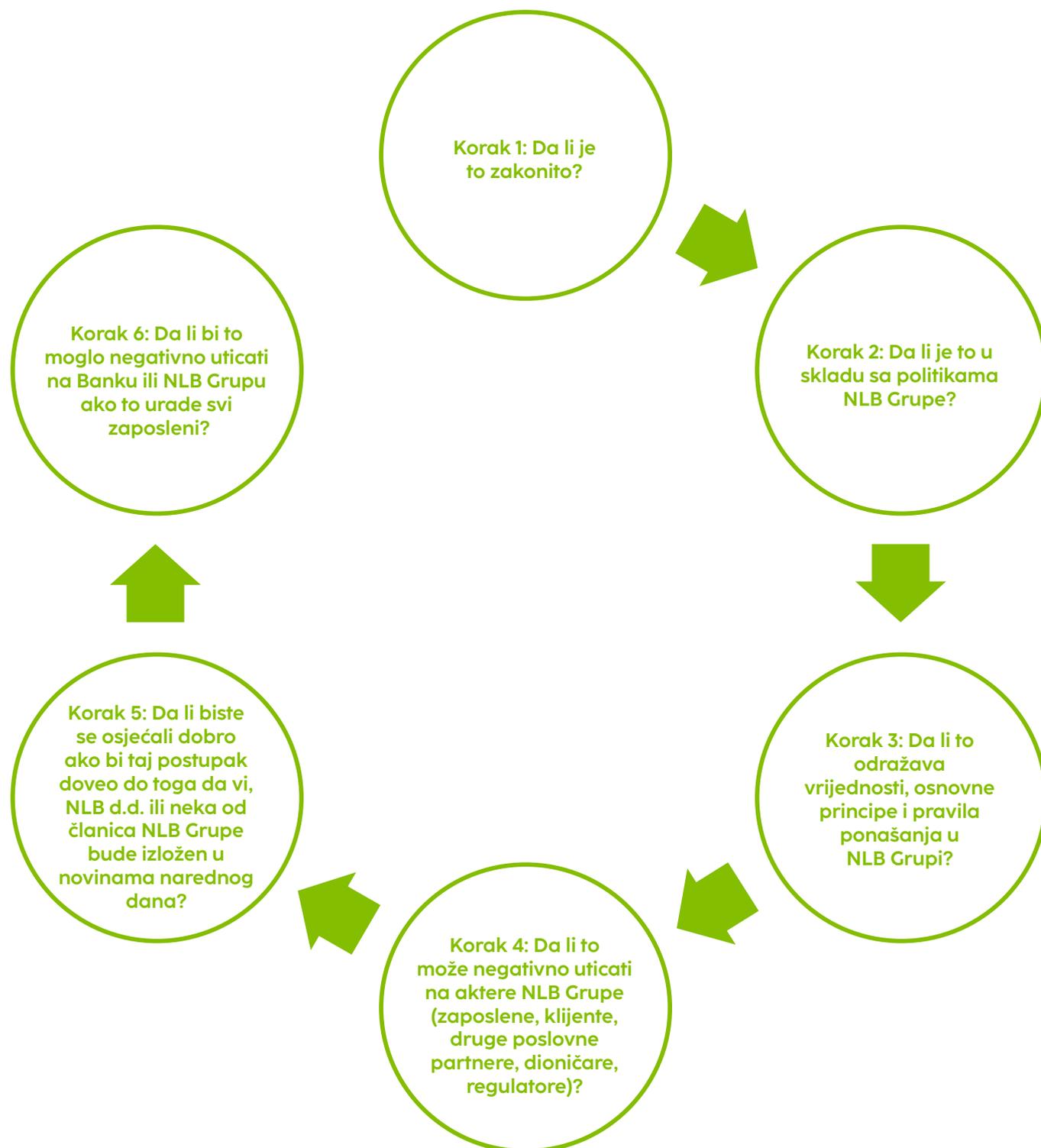
Svaki cilj počinje sa jasno postavljenim putem. Nakon sagledavanja procesa, naših prednosti i mogućnosti za unaprjeđenje, a sa ciljem poboljšanja organizacijske klime u NLB Grupi, tražili smo vrijednosti i ponašanja kroz koja možemo živjeti svoju misiju i ostvariti svoju viziju. Raznolika grupa zaposlenih, uz snažnu podršku menadžmenta, pronašla je 3 glavne vrijednosti i 5 ključnih ponašanja potrebnih za implementaciju svake od ovih vrijednosti. Vrijednosti NLB Grupe se postižu i žive uzimajući u obzir temeljna načela, zapisana u ovom dokumentu.

Vrijednost	Ključna ponašanja
Razvijamo	<ul style="list-style-type: none">• Steći i podijeliti znanje• Stalno težiti ka stalnim poboljšanjima• Ponuditi podršku u učenju i poboljšanjima• Sarađujte kako biste postigli zajednički cilj• Govorite iskreno i slušajte aktivno
Promovišemo preduzetništvo	<ul style="list-style-type: none">• Sagledajte sve kroz prizmu digitalizacije• Uvek napravite još jedan korak naprijed• Poboljšajte naše sporazume i obećanja• Predložite inovativna i jednostvna rješenja• Težite osnaživanju i preuzimanju odgovornosti
Poboljšavamo živote	<ul style="list-style-type: none">• Zauzimamo se za i koristimo održive prakse• Pokazujemo interesovanje i razumijevanje jedni prema drugima• Svako od nas vodi ka promjeni• Vodimo računa o svom ličnom uticaju na životnu sredinu• Promovišemo promjene

V. Donosimo prave odluke

Naš uspjeh zavisi od naše sposobnosti da donesemo prave odluke - one koji su u skladu sa našim osnovnim principima i vrijednostima.

Kada se suočavamo sa pitanjem kako postupati ispravno, pratimo naredne korake ka donošenju prave odluke i po potrebi se savjetujemo se sa drugima, kako bi donijeli ispravnu odluku. U razmatranju, pratite sljedeće korake:

<p>Korak 1: Da li je to zakonito?</p>	<p>DA » Idite na korak 2.</p> <p>NE » Aktivnost može imati ozbiljne posljedice. Nemojte to raditi.</p> <p>? » Obratite se organizacionoj jedinici odgovornoj za pružanje savjeta o ovom Kodeksu.</p>
<p>Korak 2: Da li je to u skladu sa politikama NLB Grupe?</p>	<p>DA » Idite na korak 3.</p> <p>NE » Aktivnost može imati ozbiljne posljedice. Nemojte to raditi.</p> <p>? » Provjerite interne akte; razgovarajte sa svojim nadređenim ili se obratite organizacionoj jedinici odgovornoj za pružanje savjeta o ovom Kodeksu</p>
<p>Korak 3: Da li to odražava vrijednosti, osnovne principe i pravila ponašanja u NLB Grupi?</p>	<p>DA » Idite na korak 4.</p> <p>NE » Aktivnost može imati ozbiljne posljedice. Nemojte to raditi.</p> <p>? » Provjerite interne akte koji se odnose na etičko ponašanje; razgovarajte sa svojim nadređenim tražeći smjernice ili se obratite organizacionoj jedinici odgovornoj za pružanje savjeta o ovom Kodeksu</p>
<p>Korak 4: Da li to može negativno uticati na aktere NLB Grupe (zaposlene, klijente, druge poslovne partnere, akcionare, regulatore)?</p>	<p>DA » Aktivnost može imati ozbiljne posljedice. Nemojte to raditi.</p> <p>NE » Idite na korak 5.</p> <p>? » Obratite sa svojim nadređenim za savjet; kontaktirajte organizacionu jedinicu zaduženu za pružanje savjeta o ovom Kodeksu</p>
<p>Korak 5: Da li biste se osjećali dobro ako bi taj postupak doveo do toga da vi, NLB d.d. ili neka od članica NLB Grupe bude izložen u novinama narednog dana?</p>	<p>DA » Idite na korak 6.</p> <p>NE » Aktivnosti mogu imati ozbiljne posljedice. Nemojte to raditi.</p> <p>? » Posavjetujte se sa svojim nadređenim; obratite se organizacionoj jedinici odgovornoj za pružanje savjeta o ovom Kodeksu.</p>
<p>Korak 6: Da li bi to moglo negativno uticati na članicu ili NLB Grupu ako to urade svi zaposleni?</p>	<p>DA » Aktivnost može imati ozbiljne posljedice. Nemojte to raditi.</p> <p>NE » Čini se da možete donijeti odluku za tu aktivnost.</p> <p>? » Posavjetujte se sa svojim nadređenim; obratite se organizacionoj jedinici odgovornoj za pružanje savjeta o ovom Kodeksu.</p>

VI. Kodeks i lokalna i međunarodna zakonska regulativa

NLB Grupa slijedi svoju strategiju razvoja i dopunjuje svoje kodekse koji regulišu standarde ponašanja u NLB grupi u skladu sa njenom orijentacijom i prateći korak sa razvojem. Prema tome, ovaj Kodeks zamjenjuje prethodno primjenljiv Kodeks koji reguliše etičko ponašanje i korporativnu usklađenost na nivou NLB d.d., NLB Grupe i članice

Članice NLB Grupe će blagovremeno uskladiti sve interne akte, pravila i procedure sa ovim Kodeksom.

Članice NLB Grupe dužne su da redovno (najmanje jednom godišnje) sprovode obuku svih zaposlenih iz oblasti Kodeksa kao i da isti redovno i aktivno promovišu, podižu svijest zaposlenika, edukuju i informišu zaposlenike o sadržaju Kodeksa kao i da daju objašnjenja u vezi sa njegovom upotrebom u konkretnim situacijama sa kojima se zaposleni suočavaju.

Ovaj Kodeks definiše standarde ponašanja i ponašanja zaposlenih u NLB Grupi, kao i očekivanja od poslovnih partnera i drugih aktera. U slučaju sukoba između odredbi ovog Kodeksa i zahtjeva nacionalnog zakonodavstva, NLB Grupa će shodno tome uskladiti Kodeks sa lokalnim propisima i, pri tome, na odgovarajući način se pridržavati ovdje navedenih pravila, poštujući najstrože etičke kriterije relevantne u konkretnom slučaju.

Kodeks ne reguliše sva pitanja sa kojima se suočavamo u svakodnevnom poslovanju u NLB Grupi. Ključno je slijediti namjenu, duh i tekst ovog Kodeksa. Naš cilj mora biti činiti ono što je «ispravno», a ne samo ono što je dozvoljeno. Detaljnije smjernice za zaposlene u NLB Grupi propisuju se u smjernicama i drugim internim aktima svake članice NLB Grupe, slijedeći duh i svrhu ovog Kodeksa i zahtjeve lokalnih propisa, kao i specifičnosti kulture i društvenog okruženja u kojoj djeluje.

NLB Grupa djeluje u oblasti koja je značajno regulisana zbog važnosti da bi se osigurala finansijska stabilnost i spriječili sistemski rizici. NLB Grupa je svjesna da je usklađenost poslovanja osnov njenog poslovanja.

Od svakog zaposlenog se očekuje da bude upoznat sa međunarodnim standardima, važećim zakonima, pravilima i propisima u svim područjima i profesionalnim standardima sa kojima mora biti upoznat tokom svog rada.

Nepoštena poslovna praksa i nedopuštena ponašanja negativno utiču na povjerenje naših klijenata i štete ugledu NLB Grupe, te nas mogu izložiti regulatornim mjerama, novčanim kaznama ili drugim negativnim posljedicama. Stoga su svi zaposleni u NLB Grupi lično dužni i odgovorni da postupaju u skladu sa važećim propisima, internim pravilima i propisima i uputstvima te da slijede duh, svrhu i pravila koja su ovdje navedena.

VII. Prelazne i završne odredbe

Kodeks stupa na snagu i primjenjuje se od dana donošenja i objavljuje se u aplikaciji Akti Banke.

Kodeks se u odgovarajućoj formi i sadržaju javno objavljuje na internet stranici Banke <http://nlbnet-sarajevo/>

Banka najmanje jedanput godišnje vrši pregled akta i po potrebi isti revidira.

Funkcija praćenja usklađenosti poslovanja dužna je redovno, a najmanje jednom godišnje izvještavati organe Banke o usklađenosti postupanja sa etičkim kodeksom Banke, uključujući identifikovanje potencijalnih kršenja i izvještavanje o pitanjima neusklađenosti.

Danom primjene ovog Kodeksa, prestaje da važi Kodeks ponašanja u NLB Grupi, 4. izdanje broj I-500-7-6.5/22 od 27.10.2022. godine.

VIII. Referentni dokumenti

- Zakon o bankama F BiH
- Odluka o sistemu internog upravljanja u Banci
- EBA Guidelines on Internal Governance (EBA/GL/2021/05)

NADZORNI ODBOR

Sarajevo, 28.07.2023. godine

**PREDSJEDNIK
NADZORNOG ODBORA
Peter Andreas Burkhardt, s.r.**